

Nyhedsbrev, SN 181, Januar 2023

Foreningen Svend Gønge

Stiftet onsdag den 12. juni 2008

Pro honore patriae

Foreningen Svend Gønge

Svinøvej 42,
4750 Lundby
Tlf.: 4074 1870

Skriv til formanden:
jens@hallqvist.dk

Hjemmesiden:
www.svend-goenge.dk

Bente v. d. Weiden
Facebook administrator:

Bestyrelse:

Formand:
Jens Hallqvist

Næstformand:
Ole Ib Hansen

Kasserer:
Jens Hallqvist

Sekretær:
Jens Beck

Øvrige bestyrelsesmed-
lemmer:
Per Alstrøm
Gunnar Stobbe
Ingegerd Riis
John Gravesen
webmaster

Redaktion på SN:
Jens Beck.

Skriv til SN:
[svendgoengepoul-
sen@gmail.com](mailto:svendgoengepoul-
sen@gmail.com)

Historiske Dage 2023
Øksnehallen 18.-19. marts 2023

Køb billet

(ctrl + klik på billedet for at følge linket)

”Snapphanarne”

Seneste Nyt 172 omtalte, at hjemmesiden havde fået en ny under-
side om den første bog om den historiske Svend Poulsen, nemlig Seve-
rin Kjær’s ”Gjengehøvdingen Svend Povelsen og Snaphanerne” fra
1892, som kan downloades som pdf-fil.

Mit antikvariske eksemplar af denne bog inde-
holdt nogle håndskrevne omtaler af andre artik-
ler og bøger, som jeg efterhånden har anskaf-
fet, herunder fra Sverige bogen
”Snapphanarne” af O.K., trykt 1889. Synony-
met O.K. menes at være anvendt som forkortel-
se for Ole Krakfot (”Ole Kragefod”), anvendt
af Carl Otto Palmstierna.
Bogen på ca. 400 små
sider udkom i 3 udgaver
mellem 1831 og 1889.

Handlingen udspilles un-
der og kort efter den
skånske krig 1675-1679,
men bogens titel er egentlig ikke retvisende. Selv
om bogen undervejs beskriver nogle af tidens le-
vевилkår for dansk- og svensksindede – herunder
nogle af krigens grove episoder – er der mest tale
om en fiktiv kærlighedsroman, hvor en ung pige kommer i følelsesmæs-

Adelsvåben for
C.O. Palmstierna

sig klemme mellem højstående folk fra krigens to parter.

Bogen er ganske velskrevet og spændende, men kan være svær at læse for danskere, da den er på svensk/skånsk, enkelte steder med lidt dialekt. Hertil kommer, at den oprindelig var trykt på ikke alt for godt og nu gulnet papir, så den scannede pdf-fil er desværre ikke alt for læsevenlig.

FSG overvejer at oversætte og dermed renskrive bogen, så vi kan lægge en mere læsevenlig udgave på hjemmesiden. Hvis nogen af dette blads læsere vil bidrage hertil, hører undertegnede gerne derom.

Den scannede bog kan frit hentes på forsiden af www.svend-goenge.dk/

At være forfatter var nærmest en bibeskæftigelse for Palmstierna, der var oberstløjtnant, landshövding i Östergötlands Län, parlamentsmedlem og i 5 år finansminister, se:

[dan.wikitrans.net/Otto Palmstierna](http://dan.wikitrans.net/Otto_Palmstierna)

worldcat.org/identities/viaf-276499003/

John Gravesen

Pressemeddelelse 25. oktober 2022 om Sofonisba Anguissola:

Sofonisbaudstilling fører endnu en kvindelig kunstner frem i lyset.

Udstillingen om Sofonisba Anguissola på Nivaagaards Malerisamling har igangsat ny forskning og mysteriet om et spændende renæssanceværk i samlingen er opklaret. Sofonisbas søster Europa Anguissola føjes nu til museets kunstsamling.

Opdagelsen af Europa Anguissola som kunstneren bag maleriet, der indtil dette år har været kendt som *Portræt af gammel kvinde*, bringer Sofonisbas søster frem i lyset blandt de få kendte kvindelige renæssancemalere, der skabte malerier af høj kvalitet.

Portrættet kendes nu som ét af kun tre sikre overlevende værker af Europa Anguissola. Det er det eneste af Europas malerier, der findes i en offentlig samling, hendes eneste verdslige værk og eneste kendte værk uden for Italien. De to øvrige værker er altertavler i italienske kirker.

Historien bag

Da Nivaagaards Malerisamlings stifter Johannes Hage købte *Portræt af gammel kvinde* i 1912, troede man, at det var Sofonisba Anguissolas (ca.1532-1625) sidste

selvportræt. I 1990'erne blev forskerne imidlertid i tvivl om, hvorvidt Sofonisba var kunstneren.

Værket er fra den italienske renaissance, men nogle af dets detaljer er mindre udførlige, end Sofonisba ville have malet dem, og den portrætterede kvinde er meget ældre, end Sofonisba var på det tidspunkt, det blev malet.

Værket blev i stedet tilskrevet 'Søstreng Anguissolas Kreds'.

SN er på besøg på Nivågård.

Den usynlige inskription

I foråret 2022 fandt museets specialkonsulent, professor Jørgen Wadum, en konserveringsrapport over værket i arkiverne på Statens Museum for Kunst. I denne rapport fra 1972 indgår et foto af en i dag usynlig inskription på bagsiden af værkets originale lærred, der dengang blev stabiliseret med et ekstra lærred bagpå. Denne rapport kendte de nuværende ansatte på Nivaagaards Malerisamling intet til, men efter en del research kunne den førende Sofonisba ekspert, kunsthistoriker Michael Cole ved Columbia University i New York, læse inskriptionen som følger - og dermed navngive den gamle dame, der er portrætteret:

BLANCA. ORPHEA. P. IO.
SCHING VX -
DI. BENBO. -

Michael Cole skrev om sine foreløbige teorier om værket i kataloget til Nivaagaards Malerisamlings aktuelle udstilling *Sofonisba - Historiens glemte mirakel*. Mysteriet omkring inskriptionen var imidlertid ikke helt løst ved katalogets udgivelse, og Michael Cole fortsatte sine undersøgelser.

Kvinden på billedet

Coles videre forskning nåede frem til, at inskriptionen 'SCHING' (først læst som 'SOHING') er en forkortelse af det italienske familienavn Schinchinelli. Sandsynligheden for, at dette er korrekt, underbygges af det forhold, at Sofonisbas lillesøster Europa Anguissola, giftede sig med en Carlo Schinchinelli (Europa inkluderer da også navnet Schinchinelli i sin signatur på værket Sankt Andreas kaldelse).

Cole indså, at denne Carlo var søn af Pietro Giovanni Schinchinelli, som på latin ville hedde Petrus Ioannis. Dermed er mysteriet om inskriptionens 'P. IO.' opklaret. Kvinden må derfor erklæres at være Carlos fars enke; hendes enketilstand kan bekræftes ud fra inskriptionen 'VX', en latinsk forkortelse for 'uxor' som betyder hustru - og hun bærer slør.

Cole formodede, at 'BLANCA' måtte være en latinsk version af det italienske navn Bianca, og forsker Rossana Sacchi fra The University of Milan kunne efterfølgende bekræfte, at Pietro Giovanni Schinchinelli faktisk giftede sig med en kvinde ved navn Bianca, som altså er Europa Anguissolas svigermor.

Endelig kan den sidste del af indskriften tyde på, at værket på et tidspunkt har tilhørt en person ved navn Benbo.

Europa Anguissola - Sofonisbas søster og elev

Værkets stilistiske træk understøtter Michael Coles teori om, at kunstneren bag portrættet er

Sofonisbas yngste søster, Europa. Maleriet er tydeligvis skabt af en, der har haft kendskab til Sofonisbas stil, og er en både stærk personlig og sjælden skildring af en kvinde fra den italienske højrenæssance - skabt af en kvindes hånd.

Sofonisba og hendes søster Elena modtog begge undervisning fra de cremonske malere Bernardino Campi og Bernardino Gatti, og sidenhen blev det Sofonisba og Elena, der underviste deres yngre søstre i malerkunsten, heriblandt Europa. Det vides derfor med sikkerhed, at Europa blev trænet i den kendte Anguissola stil. Mens Sofonisba, som den mest anerkendte, blev kaldt til Spanien for at være hofdame og tegnelærer for den unge Dronning Isabel af Valois, forblev de andre søstre i Italien, hvor flere af dem udøvede malerkunsten.

Andrea Rygg Karberg, direktør for Nivaagaards Malerisamling:

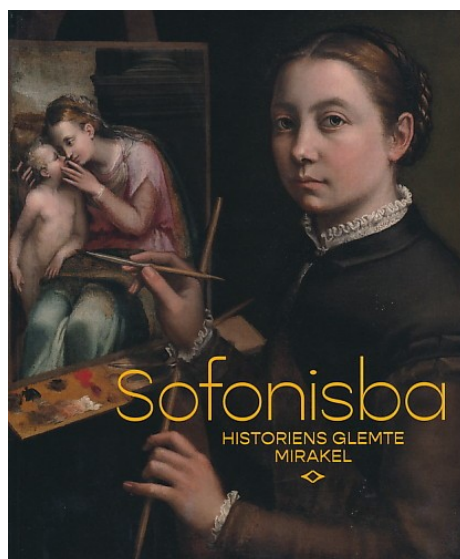
"Det er en vidunderlig nyhed, at vi nu kan tilføje endnu et værk til Europas oeuvre ('en kunstners samlede værker') - samt fordoble antallet af kvindelige kunstnere i museets samling, hvor vi hidtil har haft Sofonisba Anguissola repræsenteret med hendes berømte *'Familieportræt'* i Johannes Hages donerede Malerisamling fra 1908. Det var med udgangspunkt i dette værk, at vi for fire år siden påbegyndte arbejdet med den aktuelle særudstilling om Sofonisba - med ønsket om at skabe fornyet internationalt fokus på og forskning i kunsthistoriens glemte kvinder. At et af de første resultater så viser sig at være Sofonisbas egen søster, der dukker op i vores samling, taler lige ind i den uforudsigelige og helt eventyrlige historie, der omgærdet Sofonisba. Det har længe været et mysterium, hvem der var kunstneren bag dette smukke portræt af den gamle dame - nu er det løst, og søstrene genforenes med hvert deres kunstværk på Nivaagaards Malerisamling. Denne tilskrivning øger størrelsen af Europa Anguissolas kendte oeuvre ('en kunstners samlede værker') med 50%, og vi er dybt taknemmelige over, at vi med den nye opdagelse kan bidrage til at genindskrive de tidlige kvindelige kunstnere i kunsthistorien - og samtidig lære nyt om vores samling."

Udover kunstnerens navn, Europa Anguissola, har portrættet i museets samling nu også fået en ny retmæssig titel: *"Portræt af kunstnerens svigermor"*.

Oplev Europa

Europas færden er mindre kendt, men i den aktuelle udstilling *Sofonisba - Historiens glemte mirakel* findes to malerier, hvor Europa er gengivet: Hun er den lille pige, der ler i *Skakspillet* af Sofonisba Anguissola (1555), og så er hun portrætteret af endnu en søster, Lucia Anguissola, i *Portræt af Europa Anguissola* (1556-1558). I udstillingen kan man naturligvis også opleve Europa

Anguissolas eget nyopdagede værk *Portræt af kunstnerens svigermor*.

 Har I en Fest? Så har vi huset!

Fødselsdag, Bryllup, Barnedåb

Fra **2500,-**

Møde eller Seminar ,

Fra **500,-**

Der er tog lige til døren

Send en mail på: booking@medilundby.

Eller ring på: 51333771.